

København, 2. november 2005

Reform – ikke afskaffelse

Operation Dagsværks bud på en fremtidig Oplysningsbevilling

Et åbent brev til politikerne i Folketinget:

I sidste uge afleverede vi en kasse med 15,000 underskrifter til hver af jer. Vi har bevidst sendt underskrifterne ud til at alle partiernes folketingsmedlemmer, i et forsøg på at inddrage andre stemmer i en debat, der har været præget af manglende dialog og ofte gentaget floskler. Vi taler, om Udviklingsminister Ulla Tørnæs' forslag om, at afskaffe store dele af statens finansiering af ulandsoplysningen.

Der er tale om små 32 millioner, der hvert år bliver omsat til alt fra undervisningshæfter på gymnasier og skoler til film og foredrag i offentligheden om de store dele af verden, vi ellers ikke høre meget om i medierne og på skolebænken.

Vi er kedede af den måde, som afskaffelsen af den 40-årige tradition for ulandsoplysning er blevet lanceret. Der er mulighed for at forberede ulandsoplysningen i Danmark. Men vi oplever, at udspillet er sket uden nogen dialog eller inddragelse af de folk, som producerer ulandsoplysningen eller dem, der bruger den.

Ud fra hvad regeringen har meldt ud offentligt, burde der være mulighed for dialog. Alle, der har deltaget i debatten indtil videre, erklærer sig interesseret i, at der kommer mere og ikke mindre oplysning og debat om globale problemstillinger. Udviklingsministeren har endda sagt overfor Folketinget, at hun håber, at resultatet af hendes forestående nedskæringer i sidste ende vil være mere oplysning. Det er muligt, at der er andre parter bag forslaget, der ønsker mindre oplysning om fattige landes vilkår. Men de har ikke i givet fald ikke stået frem med den holdning.

Et andet udgangspunkt for en dialog er, at alle parter er interesseret i, at statens oplysningsmidler bliver brugt effektivt. Vi vil alle have undervisning, oplysning og debat om ulandsstøtten, der er af høj kvalitet og kommer så bredt ud som muligt.

Hvis regeringen er oprigtig om, at ville forbedre global oplysning, vil Operation Dagsværk meget gerne være med til at diskutere, hvordan det kan gøres. Vi er enig i, at det kan det være gavnligt at omlægge den måde, oplysningsbevillingen fungerer på i dag.

Formålet med Oplysningsbevillingen bør være at aktivere befolkningen til at tage kritisk stilling til de globale problemstillinger vores verden står overfor - en stillingtagen, den Oplysningsbevilling, vi har i dag, ikke i tilstrækkelig grad er med til at fremme. Grundlaget for denne stillingtagen er en bred, pluralistisk og holdningsskabende debat om hvilke problemer, der ligger i verdens nuværende fordeling af goder og ressourcer og med hvilke midler man bedst løser disse problemer. Spørgsmålet er, hvordan vi bedst sikrer dette grundlag.

For at bringe denne dialog videre, kommer vi her med forslag til hvad en reform kunne indebære:

Formålet med Oplysningsbevillingen skal omformuleres, til at skabe grundlag for en saglig og kritisk debat om globale problemstillinger. Oplysningsbevillingens ypperste opgave at bidrage til det økonomisk råderum og den viden, der er nødvendig for en engagerende debat. Bevillingen bør støtte op om folkelige, kritiske og kreative diskussioner af, hvordan vi løser de globale problemer, der ligger i den voldsomt skæve fordeling af ressourcer i verden.

Oplysningsbevillingen skal støtte initiativer med en markant ”yngle-effekt”. Private organisationer skal bistå med eget bidrag til oplysningsaktiviteten. Det kan for eksempel ske ved, at aktiviteten baseres på frivillige aktives engagement eller ved midler, der kan generes gennem salg af materialer, foredrag og film, osv. På den måde får offentligheden væsentligt mere oplysning ud af de afsatte midler.

Oplysningsbevillingen skal støtte initiativer med klart definerede og alsidige målgrupper. Ansøgere skal sandsynliggøre en klar interesse for oplysningsprodukterne – brugere eller købere, som kan dokumenteres og hvis deltagelse kan evalueres. Der kan her lægges op til et øget samarbejde mellem ulandsorganisationerne og f.eks. uddannelsesinstitutioner, kirker, virksomheder og fagforeninger.

Oplysningsbevillingen skal støtte nye tilgange og tiltag, der kan skabe innovative former for debat og engagement. Der skal gives støtte til projekter der tænker i nye formidlingsmuligheder (eksempelvis IT) og i måder at nå ud til utraditionelle og nye målgrupper (eksempelvis igennem faglige netværk o.a.)

Den danske stat har en rolle i at sikre en bred, folkelig debat om de globale problemer, vi ikke kan undsige os fra at have et ansvar for. Derfor mener vi, at det er uhørt at beskære Oplysningsbevillingen. Denne bør prioriteres højt og der bør afsættes flere, ikke færre penge, til dette formål. Men vi mener samtidig at der er klare muligheder for ændringer og den konstruktive debat om ulandsproblematikker sagtens kan styrkes.

Vi mener fortsat, at debatten bør indeholde saglig oplysning og meninger fra kompetente organisationer og privatpersoner med erfaring og engagement i ulandsproblematikken. Vi mener ikke, at staten bør afskære nogen ansøgere – specielt ikke nogen af de mest kompetente ansøgere – alene ud fra deres organiseringsform.

Vi håber, at I vil være villige til at indgå en dialog, om hvordan vi sikrer en bred viden og dialog om globale emner i fremtiden.

Med venlig hilsen,

Rasmus Hovedskov Hansen
Sigurd Jakobsen
Mikkel Ibsen Sørensen
På vegne af Operation Dagsværks Bestyrelse